

TANIZAKI DZSÚNICSIRÓ

Sunkin története

Részlet

Sunkin, akinek igazi neve Mozuja Koto volt, patikus családban született Oszaka Dosómacsi negyedében, és Meidzsi császár uralkodásának 19. évében¹ a 10. hónap 14. napján halt meg, a város Sitadera negyedében, majd a buddhista Dódzso szekta egy templomában helyezték örök nyugalomra. Nemrég arra jártam, szerettem volna meglátogatni a sírt, ezért a templomszolgánál érdeklődtem:

– Hol találom egy bizonyos Mozuja sírját?

Mire a templomszolga a főtemplom mögé vezetett. Ahogy körülnéztem, egy ágas-bogas kaméliafa árnyékában ott sorakoztak a Mozuja család sarjainak sírhelyei, de ezen a környéken a kotoművésznő sírja nem volt sehol.

– Valamikor a Mozujaéknak volt egy lányuk, neki is itt kéne lennie – magyaráztam a templomszolgának, aki egy kicsit gondolkodott, majd ezt mondta:

– Ja, talán arra van ni! – azzal felkísért a templom jobb oldalán húzódó, dombtetőre vezető meredek lépcsősoron. Tudjuk, hogy az említett meredek lépcsősor visz a Sitadera negyed keleti része mögötti fennsíkon magasló Ikutama sintó szentélyegyütteshez, és ami Oszakában igen ritka, egy fákkal sűrűn benőtt, parányi üres tisztáson valóban ott volt a kotoművésznő sírja. „A dicsfényel övezett Sunkin elnyerte édes nyugalmat”, állt a sírkövön, majd ez a felirat: „Itt nyugszik Mozuja Koto, más néven Sunkin, aki Meidzsi császár 19. évében a 10. hónap 14. napján, 58 éves korában hunyt el”, aztán a sír oldalán ezt olvastam: „Állította és bevészte tanítványa, Nukui Szaszuke”. A kotoművésznő életében a Mozuja nevet viselte, de a „tanítványával”, Nukui vak muzsikussal házasságot kötött, és valószínűleg emiatt kellett a Mozuja család többi tagjától elkülönülten, távoli helyen eltemetni. A templomszolga elmesélte, hogy a Mozuja család már régóta kihalófélben van, így aztán az utóbbi időben csak ritkán keresi fel valaki a sírjukat, a kotoművésznő sírját pedig végképp nem, de egyáltalán nem gondolja, hogy elhanyagolnák a nyugvóhelyét.

– Nem olyan halottról van ám szó, akinek ne imádkoznának a lelki üdvösségéért! Mert a Hagi teaházban, tudja kérem, él egy hetven körüli idős asszony, aki évente egyszer-kétszer eljön ide és akkor ez a személy ezt a sírt is felkeresi, meg itt van még egy másik is – azzal egy kis sírra mutatott, amely a Sunkin lány sírjától balra helyezkedett el, –, erre a sírra is szokott tömjént meg virágot hozni és ezért a halottért is imádkozik.

Odaléptem a sírkő elé, amit a templomszolga mutatott: s lám, a kő körülbelül fele akkora volt, mint a kotoművésznőé. A felirat így szólt: „Kindai, a jámborlelkű követő”, majd alatta: „Nukui Szaszuke, más néven Kindai, Mozuja Sunkin tanítványa, aki Meidzsi császár 40. évében² a 10. hónap 14. napján, 83 éves korában hunyt el.” Szóval ez volt Nukui Szaszuke sírja! Az öregasszony a Hagi teaházból ide is eljárógatott, s bár a nyughely Sunkin sírjához képest jóval kisebbnek mutatkozott, mégis a felirat szerint a tanítvány sírköve volt. Valószínűleg a vak muzsikus úgy végtelmezett, hogy halála után tanár és tanítvány ugyanazon a helyen nyertjen üdvözülést. Ebben a pillanatban az alkonyuló nap sugarai beragyogták a sírköveket és az egész környéket, bizonyára pontosan ugyanúgy, ahogy akkor régiesen az ősi Naniva³ magas dombvidékét nyugat felől egészen a Tennó templomig. Most viszont fájdalmas volt látni a korommal és füsttel borított fák leveleit, a fűszálakat, ahonnan hiányzik az egészségesség színe, ahol a nagy fák kiszáradnak, ágaik porlepetten állnak; azokban az időkben azonban, amikor ezeket a sírköveket állították, még sokkal sűrűbben nőttek be a növények a környéket, s ehhez

képest ma a lehető legnyugalmasabbnak ez a táj, ez a temető tűnik. A sors különös, mely szerint itt fenn alussza örök álmát két, egymásba burkolódzó ember, tanár és tanítvány, és alattuk, az alkonyi ködben számtalan nagyvárosi épülettel a Távol-Kelet leghatalmasabb iparvárosa tornyosul. A mai Oszaka arculata feltartóztatlanul megváltozott ahhoz képest, amilyen a vak muzsikus idejében volt; de ha a két sírkövet nézem, még ma is tanár és tanítvány megbonthatatlan esküvéséről beszélnek nekünk.

A Nukui család kezdettől fogva a Nicsiren szekta követője volt, a család minden tagja – a vak muzsikus kivételével – a szülőföldjén, az egykori Gosú megyei Hino városának templomában van eltemetve. A vak muzsikus azonban még ősei hitét is elhagyta és érzéseinek engedelmeskedve belépett a Dódzso szektába, hogy még a sírban is a Sunkin lány mellett lehessen. Úgy beszélnek, hogy már korábban, amikor még Sunkin élt, tanár és tanítvány együtt határozott a halotti neveikről, kijelölték ennek a két sírkőnek a helyét, és a kettő összhangját. Szaszuke saját maga mérte ki, hogy Sunkin sírkövének magassága 6 saku⁴, a vak muzsikusé pedig 4 saku legyen. Mindkét nyughely egy alacsony emelvényen állt egymás mellett, a Sunkin lány sírjának jobb oldalán egy fenyő nőtt, melynek ágai mintegy átortetőként hajoltak a sírkőre, de ugyanennek a fának az ágai már nem értek el a bal oldalra, ahol két-három sakuval arrébb a vak muzsikus sírja szinte térden állva várakozott, mintha aggódalmasan vigyázná a másikat. Úgy éreztem, mintha a köveknek is lenne lelkük, és magam előtt láttam, ahogy a vak muzsikus még életében serényen szolgálta a tanárát, úgy járt a nyomában, mint a tulajdon anyéka, s most is boldog örömmel szolgáltá mesterét. Térdet hajtottam a Sunkin lány sírja előtt, s imacéculát helyeztem el, miközben tisztelettudóan megsimogattam Szaszuke sírkövének oromzatát, és csak akkor hagytam el a dombtetőt, amikor az alkonyi nagyváros útjait már sötétség borította.

Nemrégiben került a kezembe egy kis kötet, „Mozuja Sunkin élettörténete”, s nekem, aki tudtam a Sunkin lányról, ez az írásmű rögtön felkeltette a figyelmemet: japán merített papíron úgy harminc oldal, rajta a négy név nyomtatott betűvel, a vak muzsikus készíttette a Sunkin lány halálának harmadik évfordulójára, hogy ha valaki esetleg majd elkéri a mester életrajzát, oda tudja ajándékozni neki. Bár a művet régi írott nyelven alkották meg és a vak muzsikusról egyes szám harmadik személyben szól, mégis minden valószínűség szerint az anyagot éppen a vak muzsikus állította össze és joggal biztosak lehetünk abban, hogy a mű igazi szerzője is ő volt. A könyv szavai szerint: „Sunkin családja Mozuja Jaszuaemon néven Oszaka Dosómacsi negyedében lakott és ott gyógyszerkereskedést tartott fenn. Sunkin édesapja hetedik utódként örökölte meg az üzletet. Anyja a kiotói Fuja negyedből, az Atobe családból származott, s miután férjhez ment Jaszuaemonhoz, két fiút és négy leányt szült neki. Sunkin második kislánként látta meg a napvilágot, Bunszei 12. évében⁵ az 5. hónap 24. napján.” Aztán így folytatódik az emlékezés: „A Sunkin család intelligenciája mellett a kislány keccses alak, gyönyörű arccsoka és példátlan elegancia jellemezte. Amikor négyéves korában tánra kezdték tanítani, a viselkedés, a mozdulatok olyan könnyedén sikerültek neki, mintha születésétől fogva csak ezt csinálta volna, karjaival pedig oly keccsen hajladoxott, hogy akármelyik gesánövendék megirigyelhette

volna. Tanára gyakran dicsérette, miközben csettintett a nyelvével: »Ez a gyönyörű gyermek ilyen külsővel és ilyen tehetséggel hírnevet szerezhetne magának az egész világon, csak várjuk ki a végét, és hogy jó családba született, ez szerencse vagy szerencsétlenség a számára, hát ki a tudója...«, dünyögte magában. Ráadásul Sunkin az írás és az olvasás tanulásában is olyan gyorsan haladt, hogy egyhamar túlszárnyalta mind a két bátyját.»

Mivel ezek a feljegyzések a vak muzsikustól származtak, ezért Sunkint istenként ábrázolták, és valójában nem tudhatjuk, mennyire voltak hitelesek, de számos más feljegyzés is azt igazolja, hogy a lányt születésétől fogva a „szépségből áradó elegancia” jellemezte. Azokban az időkben a nők nagyon alacsony termetűek voltak, úgy tartják, hogy Sunkin sem volt magasabb 5 sakunál, arca, keze, lába is igen parányi és kimondhatatlanul törekeny volt. Nézem a fényképét, amely a Sunkin lány harminchét éves korából maradt meg: arcvonásai rendezettek, még ma is sugárzó az arckifejezése, arcának alakja oly szabályos, akár egy tökmagé, ahogy aranyos ujjacskaí éppen szinte belecsippentenek az arcába, szemének, orrának formája is külön-külön gyönyörűsége. Akárhogy nézzük, Meidzsi császár uralkodásának elején,⁶ vagy a Kei-ó-korszakban⁷ a fotózás csillaga még csak felfelé ívelt, s a régi idők emlékeiről csupán halvány képek készültek, mégis azon túl, hogy ezen a homályos fényképen Oszaka jómódú negyedének egy elegáns és szép hölgyét látjuk, ugyanakkor azonban kevés benyomást gyakorol ránk, nem villantja fel az igazi egyéniséget. Harminchétnek néz ki, ahogy évei mutatják, de nyugodt szívvel huszonhét körülinek is lehet tartani. Akkoriban Sunkin már vagy húsz éve mindkét szemére elvesztette a látását, mégis a képen nem tűnik világtalannak, inkább, mintha a szeme csukva lenne. Ahogy Szató Haruo⁸ mondja: „A siketek ostobának, a vakok bölcsnek látszanak”. Mivel a siket ember azt szeretné hallani, amit mondanak neki, szemöldökét összeráncolja, szemét kimereszti, száját kitéríti, nyakát félrebillenti, arccal felénk fordul, pont úgy, mint akinek teljesen elment az esze. Ellenben a vakok nyugodtan ülnek, fejüket lehorgaszítják, mintha meditációba merülve mély gondolatokat forgatnának fejükben. Buddha és a bódhiszattvák szemében ott van az élőlények iránti könyörület, az irgalom, és ez a könyörület félig csukott szemet jelent, amihez mi, nem tudni, miért, hozzászoktunk, és a nyitott szemek helyett inkább a csukott szemeket, a könyörületet, az irgalmat jegyezzük meg, s ilyenkor tiszteletet érzünk iránta. A Sunkin lány csukott szemhéja láttán mindenekelőtt ugyanazt a könyörületet érezzük, mint amit egy régi Kannon bódhiszattva homályos arcképe sugall. Úgy hallottam, hogy a Sunkin lányról se előtte, se utána nem készült más fénykép, mert amikor kisgyerek volt, a fényképezést még nem importálták Japánba, viszont abban az évben, amikor ez a fénykép készült, véletlen balszerencse érte, amely után soha többé nem fényképezte volna le magát, más lehetőségünk azonban nincs: csak ennek a homályos arcképnek a segítségével tudjuk külsejét megítélni.

A kedves olvasó, aki miután ezt elolvasta, felidézi magában a Sunkin lány külsejére, arckifejezésére vonatkozó, már említett magyarázatokat, valószínűleg nem teljesen elégedett, homályos elképzelések rajzolódnak ki a lelkében, de tegyük fel, hogyha a valódi fényképet nézné, akkor sem látna semmi rendkívülit, mert a fénykép sokkal haloványabb volna, mint ahogy az olvasó képzeletében megelevenítjük. Elgondolkodtató, hogy abban az évben, amikor a fénykép készült, a Sunkin lány harminchét éves volt és még ugyanebben az évben Szaszuke is megvakult, és nagyon valószínű, hogy a vak muzsikussal ezzel a portréval közeli időpontban látta utoljára Sunkint. Ugye hihetőnek tűnik, hogy az utolsó éveit élő vak muzsikussal emlékeiben is valamennyire elhalványodott a Sunkin lány

alakja? Ezzel egyidejűleg az is lehetséges, hogy a fokozatosan halványuló emlékezetet képzelődéssel pótolta, miközben a számára oly különösen drága nő képét maga alakította át?

Sunkin története a következőképpen folytatódik: „A két szülő szeme fényének tekintette Koto nevű kislányukat, őt testvérehez képest őt kényeztették a legjobban, amikor azonban Koto kilencéves lett, szerencsétlenségére olyan szembetegség tört rá, melynek következményeképpen hamarosan teljesen elvesztette a szeme világát, és emiatt édesapja és édesanyja fájdalom elképzelhetetlen volt. Az anya annyira szánta édes gyermekét, hogy belehábortott, elátkozta az eget urát és meggyűlölte az embereket. Ettől kezdve Sunkin abbahagyta a táncot és idejét kizárólag a koto⁹ és a samiszen¹⁰ gyakorlására szánta, a húros és pengetős hangszereknek áldozva életét.” Nem világos, hogy tulajdonképpen milyen szembetegsége lett Sunkinnak, a történetben erről nincsen több szó, később azonban a vak muzsikussal így mesélte ezt az embereknek: »az erdei fát még a szél is irigyli«. A tanára szépség és művészi tehetség dolgában kiemelkedőnek ítélte Sunkint a sok tanítvány között, és éppen az irigység miatt érte őt kétszer is szerencsétlenség az életében. Éppen a két balszerencse adott okot arra, hogy úgy gondolja: e körülmények mögött valami titok lappang. A vak muzsikussal még azt is elmondta, hogy a tanár szerint Sunkinnak gonorrhoea nevű betegsége volt. A Sunkin lányt mindig kényeztetve nevelték és emiatt időnként rátartói módon és büszkén viselkedett, beszélgetés közben azonban kedvesen, jó modorral fordult a környezetében élőkhöz, a testvéreihez, és mivel előzékeny, figyelmes és derűs természetű volt, bensőséges kapcsolatot tartott fenn az egész házzal. De a legkisebb húgának volt egy szoptatós dajkája, akit a szülői szeretet és túlzott ajnázása felháborított és titokban meggyűlölte Kotót. Mint tudjuk, a gonorrhoea szexuális úton terjedő betegség, a baktériumok a szem nyálkahártyáját támadják meg és idővel teljes vaktságot okozhatnak. A vak muzsikussal elképzelése szerint minden bizonnyal a szoptatós dajka valamilyen módszerrel elérte, hogy a kislány elvesztette látását. Az azonban nem világos, hogy a vak muzsikussal biztos alapokkal rendelkezett-e ezzel a magyarázattal kapcsolatban, vagy mindez csak saját elképzelése volt. Tény, hogy a Sunkin lány az ezután következő években olyan heves természetű lett, mint a szélsőséges időjárás, egyértelmű volt, hogy a változás valójában a személyiségére gyakorolt hatást, de ebben az esetben nem szabad feltétel nélkül elhinni a vak muzsikussal magyarázatát, aki a Sunkin lány balszerencséje miatti bánatában képes volt más ártatlan embereket megsebezni és valószínűleg a szoptatós dajkával kapcsolatos ügy sem volt több, mint egyszerű képzőgés. De eleget időztünk az okok keresésével, mindent összevetve elég, ha emlékeztünkbe idézzük azt, hogy Sunkin kilencéves korában megvakult. És „ettől kezdve Sunkin abbahagyta a táncot és idejét kizárólag a koto és a samiszen gyakorlására szánta, a húros és pengetős hangszereknek áldozva életét”. A Sunkin lány tehát komolyan a zene felé fordult, mert elvesztette a látását, így valójában a samiszennel kísért dalok mögé rejtőzött, de ő maga a táncban tartotta magát igazi tehetségnek: „Akik a koto és samiszen játékot dicsérik, egyáltalán nem ismernek, mert ha még látnék, soha nem kezdtem volna zenedarabokat játszani”, így emlékezik Sunkin kijelentésére a vak muzsikussal. Egyrészt kissé rátartónak gondolhatjuk szavait, amikor azt hangsúlyozza, hogy milyen kimagasló eredményeket tudott elérni még zenei játékával is, amelyet a lány ügyetlennek tartott. Nem feltételezhetnénk, hogy ezek a szavak is többé-kevésbé a vak muzsikussal finomító túlzásai, aki jelentős értelemmel ruházta fel az abban az időben oly lobbánékony Sunkin odavetett szavait, hogy a lány tehetsé-

gét még jobban kiemelhesse? Az előbb említett Hagi tea-házban lakó idős asszony, név szerint Sigiszava Teru, aki valamikor az Ikuta nevű kotoiskola tanításait követte, és Sunkint és Inui vak muzsikust idős korukig szolgálta. Amikor meghallotta tőlem, mit mondott Sunkin, a következőket válaszolta: „A Tanárnó (Sunkin) valóban csodálatosan táncolt, de a kotón és a samiszzenen is már öt-hat éves kora óta játszott, és amikor beíratott Sunsó tanár úrhoz, kérem, attól kezdve mindig igyekezett szorgalmasan gyakorolni, és tessék nekem elhinni, nem igaz, hogy csak a szeme világa elvesztése után kezdett el zenét tanulni. . . , mert a jó családból való kislányokat akkoriban már egészen kis koruktól kezdte el hagyományos japán művészetekre taníttatni. És bizony tízéves volt, amikor a tanár úr a „Hajnali hold” című darabot odaadta neki, ő pedig egymaga transzponálta a darabot samiszzenre, úgyhogy a zenében is isteni tehetséggel volt megáldva, egy átlagember ezt nem tudná leutánozni, kérem! Ráadásul mindezt vakon megtanulni! És attól kezdve, hogy elvesztette a szeme világát, még jobban elmerült a lelke a muzsikában, sokkal többet foglalkozott vele, hiszen más szórakozása nem volt.” Lehet, hogy igaz ez a magyarázat, és talán Sunkin igazi tehetsége valójában már kezdetektől a zenében nyilvánult meg, de ami a táncot illeti, úgy érzem, bizonyos fokig vitatható.

„Elmerült a lelke a muzsikában”, de nem azért, hogy megelhetését biztosítsa, ez nem okozott különösebb nehézséget számára, és nem kellett azon gondolkodnia, hogy foglalkozást válasszon, csak később alapított kotoiskolát, és fokozatosan kezdett el tanítani, de egészen más körülmények miatt. Megelhetési gondjai nem voltak, hónapról hónapra rendszeresen utaltak számára egy bizonyos összeget aranypénzben Dosómacsiból, a szülőházából, ami összehasonlíthatatlanul több volt, mint amit tanítással megkeresett, de még így sem volt elég az általa megkívánt fényűzéshez és pompához. Eleinte a különleges jövő reménye sem kecsgett, de minden erejét összeszedte, nagy lelkesedéssel, a vele született tehetség lángolásával tanult és fejlesztette képességeit, „tizenöt éves korában Sunkin olyan fejlődést ért el, hogy túlszámnyalta a sok-sok vele együtt tanulót, akik közül egy fiatal sem mérhette össze tudását vele”, és valóban ez a leírás helytálló volt. Sigiszava Teru szerint: „A Tanárnó mindig büszkén mondogatta, hogy a tanára, Sunsó tanár úr a gyakorlatban kapcsolatban igencsak szigorú volt, de Sunkin Tanárnót mindig mérgertte és soha nem szidta, épp ellenkezőleg: inkább dicsérete, sőt maga mutatta meg a gyakorlatokat neki, és mivel mindig kedvesen és gyengéd hangon tanított, a Tanárnó nem is értette, hogy a többiek miért félnek tőle. Tanulás közben soha nem kinlódott, bizony mondom: isteni adottságokkal volt megáldva.”

A tanár a kislánnyal szemben soha nem alkalmazott heves bánásmódot, mint amikor a színészek, egyszerű muzsikuskor gyerekeit tanította, és bármennyire is erélyesen viselkedett, sokkal elnézőbb volt a gazdag házból született, vaksággal sújtott, szerencsétlen lányhoz, feltehetőleg azért, mert Sunkin a neves Mozuje család leánygyermeke volt, a bájos kislányt még oltalmazta is, mert tehetségével elbűvölte tanárát. Még saját gyerekenél is jobban aggódott érte: ha olykor-olykor Sunkin gyengélkedett, tüstént az asszisztensét szalasztotta Dosómacsiba, vagy pedig maga ment el beteglátogatába hozzá. Tanítványainak rendszeresen büszkélkedett vele, amikor összegyűltek az órára: „Vegyetek példát Mozuja kis-kisasszonyról! (Figyelem! Oszakában még ma is különbözőképpen szólítják a nővért meg a hűgát. Sunsó tanár úr Sunkin nővérét is tanította és a család barátjának számított, ezért szólíthatta kissé bizalmasan kis-kisasszonynak ezt a tanítványát.) Ejnye már, hamarosan magatoknak kell megkeresni az ebédre valót és hol vagytok ehhez a gyámoltalan kis-kisasszonyhoz képest, aki

a zenélésben leli az örömét!” Egy alkalommal az egyik tanuló szemrehányást tett a tanárnak, hogy agyonkényezteteti Sunkint az órán, a többiekkel pedig kegyetlenül szigorú, mire a tanár ezt válaszolta: „Ugyan már! A dicséret nem számít! Ez a gyermek a természet és a művészetek útját járja, hamarosan eléri a megvilágosodást, és úgy lehagy benneteket! Akármennyire is komolyan sulykolom belétek a tudást, annál kevésbé válik művész belőletek. Látjátok, ő remek családba született, csodálatos körülmények között él, nem is tanítom a kislányt semmire, titeket, ostoba fajok, állandóan nyüstöllek, hogy tudjatok valamit, a karom is belefárad, és még észre se veszitek!”

Sunsó tanár háza Ucubóban volt, vagy tíz csó¹¹ távolságnyra a Mozuja család üzletétől Dosómacsiban. Sunkin nap mint nap a boltosinással kézen fogva ment a zene-órára. A boltosinast akkoriban még Szaszukének hívták, később muzsikusként az Inui nevet használta, és ettől az időtől számítható Sunkinnal való kapcsolata. Szaszuke, ahogy már korábban említettük, a Gosú megyei Hinóban született, szülőházában volt egy gyógyszerüzletük, apja, de nagypája is annak idején Oszakában, a Mozuja gyógyszerkereskedésben tanulta ki a szakmát, így Szaszuke is gazdáinak tartotta a Mozuja-ház lakóit. Négy évvel volt idősebb Sunkinnál, tizenhárom éves korában állt szolgálatba, amikor Sunkin kilencesztendő volt, vagyis addigra már a kislány elvesztette a szeme világát, gyönyörű pillantása örökre bezárult. Ezzel kapcsolatban Szaszuke azt hangoztatta: egyáltalán nem sajnálja, hogy Sunkin sugárzó pillantását egyszer sem látta, sőt ez igazi boldogság számára. Ha világtalansága előtt ismerte volna, a mostani arcát tökéletlennek érezné, de szerencsére a lány arcvonásaival kapcsolatban soha semmi hiányt nem érzett, arcát kezdetől fogva hibátlannak tartotta.

Manapság Oszakában a felsőbb osztályú családok kiköltöznek a város környékére és ott építik fel palotáikat, leányaik rendszeres sportolással foglalkoznak, élvezik a vidéki levegőt, a nap sugarait. Persze mára eltűntek a régebbi, féltő gonddal nevelt gyönyörű kisasszonyok, akiket még a széltől is óvtak, bár a vidéken nevelkedő fiatalokhoz képest a városiak gyerekek testalkata általában gyengébb, arcszínük sápadtabb, még ma is világosabb a bőrük, szépen mondva: kifinomult, csúnyán kifejezve: beteges. Ez nem csupán Oszakára korlátozódik, hanem a többi nagyvárosra is jellemző. Míg azonban Edóban a nők a napbarnított bőrrükkel szeretnek büszkélkedni, a fehér bőrt viszont a híres régi családokban nemcsak Kiotóban, de Oszakában is sokra tartják, ráadásul a színpadokon szereplő fiatal férfiaknak is ilyen nőiesen kecses fehér bőrtük, törekeny alkatuk van és csak harmincéves koruk tájékán kezdik napoztatni az arcukat, ilyenkor már el is hájasodnak és úgy meghíznak, hogy nemsokára olyanok, mint a ragyogó üzletemberek. De addig teljesen úgy néznek ki, mint a nők, nemcsak a bőrük ugyanolyan fehér, hanem a ruhájuk, az ízlésük, és épp olyan gyengédek és kedvesek is. Nem tudhatjuk, hogy a sógunátus idején a vidéki Szaszuke nevű fiatalembernek a szemében, aki egy piszkos alagsori szobában nevelkedett, mennyire tűnt elbűvölőnek egy jómódú városiak házában született, áttetszően fehér bőrű, arisztokratikus, törekeny kislány.

Akkoriban, amikor Szaszuke vidékről felkerült, Sunkin nővére már tizenkettő is elmúlt, a húga pedig hatéves lehetett. A fiú vidéken ilyen kislányokkal aligha találkozott, mégis a világtalan Sunkin különösen kifinomultnak tűnt számára. Sunkin lehunyt szemhéját leánytestvéreinek nyitott szeménél tisztábbnak, gyönyörűbbnek gondolta, és úgy érezte, hogy Sunkin arca semmiképpen sem lehet más, így tökéletes. A négy lány közül legtovább Sunkint tartották a legcsinosabbnak, még akkor is, ha valójában valamennyire

a fogyatékosága miatt a szájalom érzését keltette és emiatt segítségre szorult, de Szaszukében ez a gondolat egyáltalán fel sem merült. Jóval később Szaszuke azokat az embereket utálta a legjobban, akik azt rebesgették, hogy Sunkin iránt érzett szerelme együttérzésből és könyörületből fakadt; úgy gondolta, hogy éppen ezek az emberek méltók az igazi szájalomra. „Amikor a Tanárnő arcát nézem, arra gondolok, hogy milyen aranyos, egyáltalán nem jut eszembe, hogy sajnáljam, miért lenne a Tanárnő csodálatos és elbűvölő szépsége szájalomra méltó? Ha már az emberek szájalomról beszélünk, inkább ő szokott engem szájalomból szegény Szaszukénak szólítani, hiszen nekünk, átlagos embereknek a szemünk meg az orrunk ugyan a helyén van, de mégis, hogy hasonlíthatnánk magunkat a Tanárnőhöz, hiszen sokkal inkább mi vagyunk a fogyatékosok!” Később Szaszuke azt állította, hogy legnagyobb büszkeségének a gyermek szolgálatát tartotta, vagyis azt, hogy mindennap el kell kísérnie az órára. Eleinte, mikor még minden igyekezetével a szolgálatát teljesítette, valójában már a szíve mélyén ott volt titokban a leglánglebb imádat, de szerelmének ekkor még nem ébredt tudatára, bár tisztában volt a kislány ártatlanságával, ráadásul azt is tudta, hogy családjában az egymást követő nemzedékek gazdájának lányáról van szó. Talán különös, hogy az újonnan jött fiatalemberre bízták a féltett kisasszonyt, akit kézen fogva kellett kísérnie, de eleinte nem csak Szaszukéra korlátozódott ez a feladat, előfordult, hogy hol egy szolgálólányra, hol valaki más fiatalra bízták, míg egyszer Sunkin kijelentette: „Én Szaszukével szeretnék menni!” Ettől kezdve csupán Szaszuke feladata lett a kísérés, aki ekkor tizenégy éves volt. Szaszuke nap mint nap Sunkin parányi kezét a tenyerébe fogva tette meg a tíz csó távolságot Sunsó tanár úr házáig, s ez számára maga volt a mindenek feletti dicsőség érzése. Aztán bevárta az óra végét, utána pedig hazakísérte a kislányt, de útközben Sunkin jóformán soha nem nyitotta szóra a száját és Szaszuke is szó nélkül jött vele, s mindaddig hallgatott, míg a kislány meg nem szólalt, mert inkább éberem figyelt, nehogy valami hibát kövessen el az út során. Sokan kérdezték, vajon Sunkin miért éppen Szaszukét választotta, mire a kislány így felelt: „Mert mindenkinél tapintatosabb és nem fecseg feleslegesen.” Eredetileg Sunkin kedvesen, jó modorral fordult a környezetében élőkhöz, de miután elveszítette a szeme világát, lehangolt, borús, hallgatag lett, ritkán nevetett és csak néha emelte fel a hangját; talán ezért tetszett neki, hogy Szaszuke nem fecseg túl sokat, csak a kötelességét végzi, vigyáz arra, hogy semmilyen zavaró mozgást ne végezzen, alkalmazkodik hozzá. (Szaszuke nem szerette nézni a lány arcát, amikor nevetett, úgy érezte, hogy a világtalanok arca nevetés közben hibbantnak és szerencsétlennek látszik.)

Vajon Sunkin csak azért választotta Szaszukét, mert nem fecsegett feleslegesen, vagy azért is, mert mintha homályosan megsejtett volna valamit Szaszuke imádatából és még gyerekként is boldoggá tette ez a gondolat? Lehet, hogy egy tízéves kislány nem képes ilyesmire, de ő szokatlanul eszes volt, emellett koraérett is, ezért nem feltétlen különös elgondolás az, hogy talán világtalansága miatt még egy hatodik érzékszerve is kialakult. De az is lehet, hogy a meglehetősen rátarti és büszke Sunkin tudott Szaszuke szerelméről, viszont hosszú ideig egykönnyen eltitkolta a szíve mélyén és nem engedte, hogy Szaszuke beszéljen neki róla. De előfordulhatott az is, hogy többé-kevésbé megérintette már ez a kérdés, mindenesetre eleinte Sunkin egyáltalán nem fordított figyelmet Szaszuke létezésére, vagy valószínű, hogy a fiú érezte így. Amikor az órára kísérte, Szaszuke a bál kezét Sunkin vállának magasságába emelte, tenyerét felfelé fordította, melybe a lány behelyezte a jobb tenyerét, Sunkin számára tehát Szaszuke csak egy

tenyeret jelentett. Ha időnként mégis szüksége volt valamire, akkor ezt csupán egyetlen egyszer, egy arcmozdulattal jelezte, és soha nem mondta el világosan, hogy ezt csinálja, vagy azt csinálja, mintha egy rejtvényt adott volna fel neki, és ha Szaszuke valamiért szem elől tévesztette ezt, a lány azonnal idegeskedni kezdett, emiatt folyton-folyvást a legodaadóbb figyelemmel kellett szemmel tartania Sunkint. A lány eredeti makacssága és elkényeztetettsége miatt a vakság beállta után természete rosszindulattal is kiegészült, ezért Szaszukének pillanatnyi pihenő nélkül, állandóan figyelnie kellett rá.

Egy alkalommal, amikor Sunsó tanár úr házában éppen a zeneórára vártak, Szaszuke egyszerre szem elől tévesztette Sunkint, ezért ijedtében végigkutatott mindent a közelben, mert nem tudta, hogy a lány bement az árnyékszékre. Ha Sunkinnak ki kellett mennie, mindig felállt és szó nélkül távozott, Szaszukénak pedig szertartásosan követnie kellett az ajtóig, majd itt kellett megvárnia, aztán kézmósó vizet hoznia, ma viszont Szaszuke figyelmetlen volt, ezért a kislánynak egyedül kellett mindent kitapogatnia. „Bocsánatot kérek, hibát követtem el!”, szölt Szaszuke remegő hangon, miközben az illemhelyről kijövő Sunkin a kézmósó vizes edényből vizet mert a csanakkal, hogy leöblítse előrenyújtott kezét. Sunkin a fejét rázta és csak ennyit mondott: „Ugyan már!”. De ebben az esetben ez annyit jelentett, mintha ezt válaszolta volna: „Szóval így állunk?!”, mert ebben a kínos helyzetben Szaszukéra már csak az maradt, hogy kivegye Sunkin kezéből a csanakot és a vizet a kezére öntse.

Egy másik alkalommal egy nyári nap délutánján a zeneórára vártak, Szaszuke tisztelettel a kislány mögött, amikor az csak ennyit mondott: „Dögmeleg!” Mire Szaszuke udvariasan helyeselt: „Bizony nagyon meleg van.” Erre semmi választ nem kapott, de kis idő múlva újból felhangzott: „Dögmeleg!”, erre figyelmesen előhúzott egy legyezőt és hátulról legyezni kezdte a lányt, aki elfogadta ezt. Ha azonban a legyezést Szaszuke egy pillanatra abbahagyta, a lány tüstént megszólalt: „Dögmeleg!” Ezek csak példák Sunkin makacsságára és akaratosságára, melyeket főleg Szaszukénak tartogatott, a többi szolgálással szemben általában nem így viselkedett. Szaszuke engedett a lány különleges természetének, így Sunkin Szaszukét tartotta a legkényelmesebbnek, ez tűnt ideálisnak a maga számára, Szaszuke pedig elfogadta a lány sajátos rosszindulatát, amely az elkényeztetettségéből adódott, sőt inkább habozás nélkül, örömmel viselte ezt a keserves munkát.

Sunsó tanár tanítványai számára az óráit a saját házában, egy emeleti szobában tartotta. Amikor sorra kerültek, Szaszuke felvezette Sunkint a falépcsőn, leültette a tanárral szemben, a kotót meg a samiszent már előzetesen elhelyezte, majd lement és megvárta a tanítás végét, ezután másodszor is felkapaszkodott a falépcsőn és a legnagyobb elővigyázattal, szinte a fülét hegyezve várakozott, mikor ér véget az óra, hogy hívás nélkül, azonnal felpattanhasson örhelyéről. Persze csak úgy, hallás után megtanult néhány darabot, amiket Sunkin játszott, és titokban fejlesztette zenei képességeit. Évek múlva, amikor kiváló szakember lett belőle, az emberek azt gondolták, hogy bizonyára velészületett tehetsége volt. Ha viszont nem szolgált volna Sunkinnál, ha nem lobbant volna fel szenvedélyes szerelem lángja benne, amely arra ösztönözte, hogy mindenben úgy tegyen, ahogy a lány, akkor talán Szaszuke a Mozuje üzlet bejárati függönyét akasztotta volna ki nap mint nap és átlagos patikus lett volna élete végéig. Később, amikor már volt és híres muzsikusként lett belőle, mindig azt hangoztatta, hogy művészete meg sem közelíti Sunkinét, és mindazt a tudást, ahová eljutott, a tanárőjének köszönheti. Sunkint az egekig magasztalta, saját magát pedig százszor,

kétszázszor értékelte kevesebbnek, így aztán szavait nem lehet hihetőnek tekinteni, de mindenesetre tehetségük előnyeit és hátrányait vizsgálva nem kétséges, hogy Sunkin maga volt a zsenialitás, Szaszuke pedig bámulatos energiával, munkaképességgel rendelkezett. Azon a nyáron, amikor tizennégy éves lett, Szaszuke a gazdájától kapott keresetéből meg a különböző szolgálataiért időnként adományozott borraivalókból titokban vásárolt egy ócska, de gyakorlásra alkalmas samiszent. A hangszer nyakát és a testét külön-külön vitte fel kis padlásszobájába, így szerencsére a gondnok észre sem vette. Megvárta, míg minden elcsendesül, és az éj leple alatt, magányosan gyakorolt éjszakáról éjszakára. Kezdetben azonban az volt a célja, hogy családja mesterségét folytassa és inaséveit letöltve a jövőjét a patikusságnak szentelje, és egyáltalán nem volt felkészülve a zenei pályára, önbizalma sem volt hozzá, de Sunkin iránti hűsége, ráadásul mindannak szeretete, amely vele volt kapcsolatban azt eredményezte, hogy a zenét választotta, és ugyanakkor ezzel szeretne volna elnyerni Sunkin szerelmét, ezért ezt minden erőfeszítéssel el kellett titkolnia a lány előtt.

Szaszuke öt-hat bolti alkalmazottal és szolgálával együtt osztozott egy olyan alacsony kis szobán, ahol, ha kiegyensúlyozs, bevered a fejed. Szaszuke megígérte, hogy nem zavarja őket az alvásban, de megkérte, hogy ne árulják őt be. Ezek a boltosfiúk abban a korban voltak, amikor minden alvás kevés, így aztán ahogy a fekhelyükhöz értek, tüstént elnyomta őket a buzgóság. Bár egyikük sem tett panaszt, Szaszuke mégis megvárta, míg mind mély álomba merül, aztán felkelt a fekhelyéről és bebújt a faliszekrénybe gyakorolni. Az biztos, hogy a padlásszobában amúgy is hőség volt, a faliszekrényben meg különösen hatalmas forróság tombolt egy nyári éjszakán, de a szekrény megátolta, hogy kívül bárki is meghallja a húrok hangját; az viszont jó volt, hogy a szobából nem jutottak be a különféle zajok, nyugodtan horkolhattak, álmukban beszélhettek a fiúk. Persze Szaszuke a pengetőt nem használta, a lámpa sem égett, koromsötétben tapogatva játszott a samiszenen. De a fiú ezt a koromsötétet egyáltalán nem érezte kellemetlennek, arra gondolt, hogy a vak emberek mindig sötétségben élnek, és a kis-kisasszony is ilyen sötétségben pengeti a samiszent, ezért ő maga is a sötétség világában játszott, ráadásul ez boldoggá is tette. Később, amikor már nyíltan is gyakorolhatott, amikor a hangszeret a kezébe vette, szokás szerint behunyta a szemét, hogy ne kelljen másképp játszania, mint a kis-kisasszonynak, hogy ugyanazokat a nehézségeket szenvedje el, mint a világtalan Sunkin. Valószínű, nem volt véletlen, amikor Szaszuke – amennyire csak lehet – személyes tapasztalatok alapján a vakok bezárt körülményeit próbálta ki, valóságos mintha irigyelte volna ezt az állapotot. Jóval később, amikor ő is világtalan lett, valójában ugyanazt érezte, mint fiatal ember korában.

Bármelyik hangszer igazi csinjának-bínjának elsajátítása egyforma nehéz, de a hegedű és a samiszen testén ugyanúgy nincs érintő, csak a fogólapon, ezért minden alkalommal a húrok hangmagasságát fel kell hangolni, és emiatt egyáltalán nem könnyű rajta a játék. Talán a legbonyolultabb egyedül gyakorolni, és nagyon nehéz, amíg egyedül megtanul rajta játszani az ember. Ráadásul még nehezebb volt abban az időben, amikor nem volt kotta és samiszen iskolákat sem árultak, még ha tanárral tanult az ember, akkor – azt mondják – a kótót három hónap alatt, a samiszent pedig három év leforgása alatt lehetett megtanulni. Szaszukénak nem volt annyi pénze, hogy olyan drága hangszeret vegyen magának, mint a koto, ugyanakkor nem vihetett volna be oda, ahol lakott, egy akkora nagy hangszer, ezért kellett a samiszenen kezdenie a tanulást. De veleszületett ritmusérzéke miatt már elejétől fogva si-

került játszania a samiszenen, ugyanakkor azonban ez azért is sikerült neki, mert mióta Sunkint az órákra kísérgette, és a tanár házában várakozott, mindig feszült figyelemmel hallgatta a többiek játékát. A különböző ritmusokat, a darabok poétikusságát, a hangok mélységét és magasságát, a dallamfordulatokat mind-mind el kellett raktároznia az emlékezetében, mert mára nem számíthatott.

Azon a nyáron, amikor Szaszuke tizenöt éves lett, még vagy fél évig sikerült szerencsésen megőriznie titkát, mert a vele egy szobában lakó fiúk másoknak nem adták tovább és rajtuk kívül senki sem tudott az egészről, de abban az évben, amikor beköszöntött a tél, történt valami. Egy felhőtlen éjszakán, amikor még koromsötét lehetett, Szaszuke hajnali négy tájban felkelt, és ugyanabban az időben Mozuja nagyságos asszony, vagyis Sunkin mamája kiment a mosdóba, mire valahonnan, nem tudni merről, váratlanul meghallotta a „Hóésés” című darabot. Réges-régen szokás volt a „hidegben zenélés”, vagyis egy hideg éjszakán, derengő pirkadatban, zúgó szélfúvásban adtak elő egy zeneszámot. De a Dosómácsi negyedben nem laktak táncmesterek és színészek, ezen a környéken egyetlen olyan ház sem volt, ahová szórakozni jártak volna, itt, elmerülve az éjszakában, gyógyszerkereskedéshez hasonló üzletek sorakoztak egymás mellett, ráadásul még túl korán is volt ahhoz, hogy bárki a „hidegben zenélés” szokását izzé. Ha tényleg hidegben zenélésről lett volna szó, akkor nem mindig ugyanazt a részt ismételtette volna valaki alig hallhatóan, odaadó buzgalommal, ujjával finoman pengetve a húrokat, mintha gyakorolna. Mozuja nagyságos asszonyt ekkor már elfogta a gyanú, de azért mégis visszafeküdt aludni, amikor azonban két-három alkalommal ismét felkelt az éjszaka közepén, fülelni kezdett, mert már mások is megjegyezték: „én is hallottam, hogy valahol zenélnék, de ez csak nem lehet nyestkutya, aki dobnak használja a hasát!” Az egész házban már szinte mindenki erről fecserészett, csak az nem, akinek végre eszébe jutott kikérdezni a boltos inasokat.

Szaszuke minden idejét kemény munkával töltötte, más szabadideje nem lévén, az alvásból lopta el az időt, így tudott csak gyakorolni, bár többször is rátört a bóbiskolás. Nyáron a faliszekrényben zenélt, így aztán senki nem kérdezősködött, hogy mit csinál. Ezen hát nekibátorodott, keresett magának egy sötét zugot, így aztán ősz végétől éjszakánként nagy csendben a ruhaszárítóba járt gyakorolni. Mindig az esti negyedik őrjáratnál, vagyis tíz óra körül feküdt le aludni a többi boltos inással együtt és úgy hajnali háromkor kelt fel, fogta a samiszenét, kiment a hideg éjszakába, aztán a ruhaszárítóban folytatta egymaga a zenetanulást, míg egy halvány derengés meg nem jelent az égen. Ekkor visszament a szobájába és másodszor is bebújt a fekhelyére. Hát így történt, hogy Sunkin mamája meghalotta a játékát. Akkor történt ez, mikor Szaszuke titokban bement a ruhaszárítóba, amely a tetőn volt, és amely alatt éppen a boltosinások aludtak. Akik a belső kertbe vezető folyosón közlekedtek, valószínűleg akkor hallották meg a zeneszót, mikor lenn a hátsó ajtót kinyitották. Ezek után az összes boltosinast kihallgatták, és így végül kiderült, hogy Szaszuke a bűnös. Ahogy várható volt, a főzletvezető magához hívatta, súlyosan megfenyítette, ráadásul mindezek után eltiltotta a zenéléstől és a samiszent erőszakkal elkobozta. Ugyanakkor másfelől azonban egy segítő kéz nyúlt felé: a család mindenképpen szeretne volna, ha játékát bemutatja, mert úgy döntöttek, jó volna meghallgatni. Ráadásul ebben éppen Sunkin pártfogolta. Amint Szaszuke ezt megtudta, átölelte a félelem, mert arra gondolt, hogy a kis-kisasszony vagy kigúnyolja, vagy esetleg megsajnálja, de sem az egyik eset, sem a másik nem jelenthet jót számára. „Meg akarlak hallgatni!” ez a mondat elrettentette, mert úgy érezte, hogy ő, a kifutófiú a maga társadalmi helyzetében szemtelenül viselkedett. Örült volna, ha a kis-kisasszony szíve megdobban volna miatta, de erre, őszintén szólva, gondolni sem mert, inkább azt képzelte, hogy vagy

nevetség tárgyává akarja tenni, vagy esetleg valami rossz tréfát űz vele, ráadásul még annyi önbizalma sem volt, hogy képes legyen közönség előtt szerepelni. Sunkin azonban egyre jobban kérlelte, hogy meghallgathassa, ráadásul az anyja, a nővére és a húgai is csatlakoztak hozzá, végül behívták a szalonba, ahol az összes darabot előadta, amit eddig megtanult.

Akkoriban Szaszuke csak öt-hat darabot tudott, és amikor mindenki azt duruzsolta, hogy játssza el, amit ismer, összeszedte a bátorságát, tiszta szívből, teljes átéléssel adta elő az olyan könnyű darabokat, mint „A fekete haj”, vagy az olyan nehéz számokat, mint „A teaszedők dala”, de nem volt a darabok sorrendjében semmi rendszer, úgy játszotta el őket, ahogy éppen jött. Eleinte a Mozuja család – bizonyára alaptalanul – kinevette őt, de miután meghallgatták, mindannyian felfigyeltek rá, talán azért, mert rájöttek, hogy minden darabot önállóan tanult meg, ráadásul ilyen rövid idő alatt.

„Mozuja Sunkin élettörténete” a következőket írja: „Abban az időben Sunkin közölte elképzelését Szaszukéval: »Amiért ilyen szabadidőben velem, a tanárral én foglak tanítani. Minden szabadidőben velem, a tanárral kell gyakorolnod!« Sunkin apja, Jaszuaemon engedélyt adott erre, amitől Szaszuke a mennyekben érezte magát boldogságában. Csökkentették boltosfiúi elfoglaltságát és emellett nap mint nap bizonyos időt a tanulással töltött. Ettől kezdve a tizenegy éves kislány és a tizenöt éves fiú nemcsak mint úr és szolgál, hanem az ígéretet megtartva, tanári és tanítványi kapcsolatban örvendeztek egymásnak.”

A szeszélyes Sunkin vajon miért mutatkozott egyszerre ilyen melegszívűnek Szaszuke irányában, talán a környezetében élők javasolták volna neki? Bár a vak kislány boldog családi környezetben élt, mégis, ha jól meggondoljuk, magányossága búskomorrá tette, emiatt persze a szüleitől kezdve egészen az utolsó cselédig senki sem tudta, mit kezdjen vele, mindenki törte a fejét, hogyan vigasztalja, hogyan derítse jókedvre, mígnem Szaszuke tanítása szóba nem került. Mindenki tudta, hogy Szaszuke mindenben a kislány kénye-kedve szerint cselekszik, a szolgálak pedig sokszor tűzbe jöttek a Sunkin által teremtett különös helyzeteken és könnyíteni szerettek volna Szaszuke sorsán, nem hagytak ki egyetlen alkalmat sem a kisasszony jelenlétében, hogy Szaszuke nemeslelkűségét méltassák, erőfeszítéseit dicsérik, azt hangoztatták, micsoda öröm, isteni áldás volna, ha a kisasszony tanítaná. Nem tudni, de lehet, hogy a Szaszukét ügyetlennek tartó, ingerlékeny Sunkint a környezete vitte bele, de az is lehet, hogy valójában – ahogy feltörnek a tavaszi vizek – ebben az időszakban áradt el a lány szíve legmélyén, hogy egyáltalán nem utálja Szaszukét. Amikor Sunkin kijelentette, hogy tanítani fogja

Szaszukét, a szülei, a testvérei és a boltosinasok nagyon megörültek, még a kérdés sem merült fel bennük, hogy a kislány tizenegy évesen erre képes, hiszen csodagyereknek tartották. Annak is örültek, hogy így az unalom is eltűnik a kislány életéből, ha iskolásdit játszanak Szaszukéval, ahol a fiú alakítja a tanítvány szerepét. Persze sokkal inkább Sunkin volt fontos a számukra, semmint Szaszuke, de ha az eredményeket nézzük, akkor a kislány Szaszukét mégiscsak kimagaslóan sok kegyben részesítette. Az életrajzban erről a következőket olvashatjuk: „Minden egyes napon bizonyos órákban fel volt mentve a bolti szolgálat alól”, vagyis mindennap néhány órát a kislány szolgálatában töltött, mint a kísérlője, utána pedig felhívták Sunkin szobájába, ahol a tanárnője zenét gyakorolt vele, így aztán szinte alig kellett visszamennie dolgozni az üzletbe.

Azt lehetett gondolni, hogy Jaszuaemon kellemetlenül érezte magát, mivel a fiút azért küldték hozzá a szülei, hogy kereskedőnek tanítsa ki, ehelyett azonban a lánya kívánságának megfelelően foglalkoztatták, és úgy érezte, hogy ezért valamilyen formában bocsánatot kellene kérnie a szülőtől. Sokkal fontosabb volt számára viszont, hogy a lánya jól érezze magát, úgy viselkedett, mint aki hallgatólagosan beleegyezett a dologba, ráadásul Szaszuke maga is ezt kívánta.

Ettől kezdve Sunkin megparancsolta, hogy Szaszuke „tanárnőnek” szólítsa, amikor zenét gyakorolnak, az eddigi „kisasszony” megszólítás helyett. A lány pedig többé nem Szaszuke úrnak hívta, hanem csak Szaszukénak, mindenben ugyanolyan szigorúan viselkedett, mint Sunsó tanár úr, aki a testvéreit is tanította, ugyanolyan szigorúan bánt vele, mint egy felnőtt tanár. Valójában így folytatódott az iskolásdit, s ezzel Sunkin megfeledezett a magányról, ahogy a szülei ezt gondolták is. Telt, múlt az idő, eltelt egy hónap, aztán egy év és a játékok csak nem fejeződött be, két-három év után is mind a tanár, mind a tanítványa folytatni akarta tovább, mert már túllépték a játék határát, amely így komollyá változott.

Sunkin minden délután két óra körül elment Ucubóba zeneórára, és úgy egy félóra, óra múlva elindult onnan hazafelé, otthon pedig sötétédesig gyakorolt. Miután megvacsorázott, amikor kedve volt hozzá, felhívta az emeletre Szaszukét a szobájába gyakorolni, végül aztán minden napossá vált a gyakorlás úgy kilenc, tíz óráig, miközben Sunkin ezt kiabálta: „Szaszuke! Hát ezt tanítottam én neked!?! Te fajankó! Tessék egész éjszaka gyakorolni, míg meg nem tanulod!” Lenn a boltoslegények pedig csodálkozva hallgatták, ahogy Sunkin üvöltözött a tanítványával. Volt, amikor úgy elragadtatta magát, hogy ezt kiabálta: „Te bunkó! Miért nem jegyzed már meg!”, szidalmazás közben nem ritkán a pengetővel addig ütötte a fejét, míg a fiú sírva nem fakadt. És az ilyesmi bizony gyakran megtörténtek.

Vihar Judit fordítása

1 1887-ben.

2 1907-ben.

3 Oszaka ókori neve.

4 1 saku = 30,3 cm.

5 1829-ben.

6 Az 1860-as évek végéről van szó.

7 Keiō császár 1865-től 1868-ig uralkodott.

8 Szato Haruo (1892–1964) neves szimbolista költő, író, kritikus.

9 A koto tizenhárom húros japán citera, amelyet ujjakra húzható pengetővel pengetnek. A Sunkin név japánul két írásjegyből áll: az első a tavasz, a második a koto nevű hangszer írásjegye. Így Sunkin neve „tavaszi kotó”-t jelent. Ha a családban becézik, akkor csak a második írásjegynek megfelelő szót használják, vagyis a kislányt Kotónak szólítják. (a ford.)

10 A samisen háromhúros, doboz alakú, hosszú nyakú hangszer, melyet kézi pengetővel szólaltatnak meg. (a ford.)

11 1 csó = 109,1 méter.